

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- 2.....הלכה למעשה
- 2.....א. השפור והאסכלא מגעילן בחמין.....
- 3.....הלכתא למשיחא
- ב. כל יום ויום נעשה גיעול לחבירו ... ממתין לה עד זמן אכילה והדר עביד לה ... מריקה בחמין ושטיפה בצונן ... מריקה כמריקת הכוס שטיפה כשטיפת הכוס 3
- ג. בישל בו קדשים וחולין או קדשי קדשים וקדשים קלים אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלים נאכלין כחמורין שבהן.....6
- א. ואינן פוסלים במגע ריק שנגע ברקיק ... אינו אסור אלא במקום שבלע.....6
- ב. אין טעונין קדשי קדשים אבל קדשים קלים טעונין ... מאי אין טעונין דקאמר ... ר"ש היא.....7
- ג. יקדש להיות כמוהו הא כיצד אם פסולה היא תפסל [ואם] כשרה היא תאכל כחמור שבה.....7
- ד. ועצם לא תשברו בו ר"ש בן מנסיא אומר אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח.....8
- ה. אישכחן חטאת דמתקדש בבלוע שאר קדשים מנלן אמר שמואל משום ר"א זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים.....9
- ו. כי עולה מה עולה טעונה כלי אף כל טעונה כלי מאי כלי אילימא מזרק בשלמי ציבור נמי כתיב בהו ויקח משה חצי הדם וישם באגנות אלא דסכין.....9
- ז. מנחה מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה ... לימד על שלמי ציבור שאינן נאכלין אלא לזכרי כהונה.....10

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

דף צז.

הלכה למעשה

א. השפוד והאסכלא מגעילין בחמין

כבר התבאר במסכת ע"ז דף עו: שהשפוד¹ והאסכלא והרשת וכדומה שצלה בהם בשר חטאת מגעילין במים חמים על גבי האש, ואחר כך מדיחין. ואף על גב דבשאר איסורים צריכין ליבון מפני שתשמישן ע"י האור כמו שהתבאר שם לעיל דף עה: בקדשים הקילו מפני שהתירא בלע, ואף על גב דכשהם מפליטין לאחר זמן הוי נותר, מ"מ אז אין האיסור בעינן².

ומטעם זה שפוד או רשת שנצלה עליהם בשר לבדו שהוא היתר ואחר כך נבלע בהן חלב, הרי הן נכשרין על ידי הגעלה. או ליבון קל שקש נשרף עליו מבחוץ כמו שיתבאר³.

י"א⁴ שחמץ הנבלע בכלי על ידי האש ללא מים לפני פסח, דינו בהגעלה או ליבון קל, כלומר שנתלבן כל כך שקש נשרף עליו מבחוץ, כיון שחמץ היתרא בלע לדעה זו. אולם רוב הפוסקים הסכימוש דוקא נותר שבעת הבליעה לא היה שם נותר על הבשר כלל לכן נקרא ד"ז בשם היתירא בלע אבל חמץ דבעת השתמשות השפוד בחמץ היה שם חמץ על הבליעה ועכשיו ג"כ שמו חמץ אלא שעתה נתעורר האיסור למפרע על שם חמץ זה לא מקרי בשם היתירא בלע דחמץ בלע בתוכו וגם עכשיו הוא חמץ ובכלל איסורא בלע הוא וצריכין ליבון כשאר איסורים עד שיהיו ניצוצות ניתזין ממנו או עד שתוסר קליפתו העליונה.

וכן נוהגין⁵ ואפילו בדיעבד יש לאסור אם נשתמשו בו בפסח בעוד שלא ליבנו אותו כ"כ וכל שכן אם רק עשו הגעלה.

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ח הלכה יב

² ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן עט סעיף טו

³ שו"ע הרב תנא

⁴ ב"י או"ח תנא ד הביא כן מהמגיד משנה שהביא שאולי הרמב"ם ס"ל הכי וזהו דעת הי"א ברמ"א מובא במ"ב

סי' תנא כח

⁵ שו"ע ונו"כ תנא ד ואף הרמ"א כתב שכן נוהגין ודלא כ"א שהביא.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

אכן במקום הפסד מרובה או מניעת שמחת יום טוב והוא אינו בן יומו מעת שנשתמשו בו החמץ יש לסמוך בדיעבד על הפוסקים דסוברים דחמץ מקרי התירא בלע ודי במה שהכשירו בהגעלה או בליבון קל⁶.

הלכתא למשיחא

**ב. כל יום ויום נעשה גיעול לחבירו ... ממתין לה עד זמן
אכילה והדר עביד לה ... מריקה בחמין ושטיפה בצונן ...
מריקה כמריקת הכוס שטיפה כשטיפת הכוס**

כבר התבאר לעיל דף פב. ודרף צה: שכל הכלים⁷ שמשתמשין בהן בקדשים על ידי חמין בין קדשי קדשים בין קדשים קלים טעונין מריקה ושטיפה

⁶ מ"ב שם לב

⁷ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ח הלכה יב יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

מריקה בחמין⁸, ושטיפה בצונן, במים לא ביין ולא במזג ולא בשאר משקין, עקב אכילה כלומר תיכף לאכילה לפני שיגיע זמן שיעשו נותר⁹, וכן השפוד והאסכלא מנעילין עקב אכילה ואחר כך מדיחין¹⁰. וי"א¹¹ שאף שאר כלים מריקה בהגעלה ואחר כך מדיחין.

⁸ משמע דלאו היינו כדרך הגעלה יורה גדולה לתוך יורה קטנה כמבואר בע"ז עו. ובשו"ע או"ח תנב אלא שטיפה במים חמים וראיה שרק גבי שפוד ואסכלא כתב רבינו "מנעילין במים חמים על גבי האש", וצ"ל על כרחק שהוא משום שכל יום נעשה גיעול לחבירו, או דילמא שרבינו לשיטתו שמריקה ושטיפה קודם שיעשה נותר ולהכי היתרא בלע ולא בעי הגעלה ממש ובשפוד ואסכלא דבעי ליבון נחית חד דרגא להגעלה, וע"כ צ"ל כן דאי סמכינן על הא דכל יום נעשה גיעול הא לא מהני אלא אי יאכל שלמים בכור או מעשר הנאכלים לפני ימים ולילה אחד בכלי שאכל בו הטאת או שאר זבים אך אם יאכל שאר זבחים לא יעשה גיעול שהרי זמן נותר של כולם שוה, וכמש"כ רש"י כאן ד"ה נעשה גיעול וא"כ הו"ל לרבינו לאשמעינן דין זה, אלא ע"כ דמהני מריקה בחמין דהיתרא בלע, ואפילו לראב"ד ותוס' שמריקה אחר שנעשה נותר כדלהלן, אפשר דחשיב היתרא בלע כיון שאינו בעין כדאמרינן גבי שיפוד, ואין לומר דמדאורייתא בלא"ה אין צריך הגעלה כיון שאינו בן יומו ונעשה נטל"פ דהא בעינן מעת לעת אולם אפשר דהרמב"ם ס"ל כרש"י ור"ת דמהני לינת לילה ואם כן בלא"ה מותר ביום המחרת דנעשה לפגם ומריקה ושטיפה אינו אלא משום גזיה"כ, ושפוד ואסכלא דבעי הגעלה אפשר משום דבלע טפי ולא מהני לילה וצ"ע. שו"ר באבה"ז כאן שדן בזה. אולם זה אינו חדא דבקדשים כתיב למשחה לגדולה לכך בעי כדרך שהמלכים אוכלין אכילתן בלי נתינת טעם אחר אפי' לפגם. כמש"כ בקומץ למנחה ובפענח רזא ובאמרי בינה (דיני פסח סי' ח"י), מובא בכלי חמדה פרשת צו אות ד ועוד בספר לזית חן כתב, כיון דאחד מעשרה נסים שהיו במקדש היה שלא הסריח בשר הקודש מעולם [אבות ה', ה'], א"כ אינו נותן טעם לפגם כלל. אולם זה יש לדחות כמו שכתב בכלי חמדה שם אדרבה ע"י הנס יאסור כל הבשר קודש שיבשל בו, א"כ לא שייך בזה לעשות נס כיון דכל הנס היה רק משום שלא יפגם בשר הקודש ויהיה ראוי לאכילה, והרי הכא הוא להיפך דאם לא יפגם יהיה יאסור כל הבשר, ולכן כשמבשל בו קודש נראה באמת דיהיה נותן טעם לפגם.

⁹ הכ"מ כתב דמחלוקת הרמב"ם והראב"ד הוא בגירסת הגמ' דגירסת הראב"ד הוא כל זמן אכילה, והיינו שאחר זמן אכילה עביד מריקה ושטיפה, וגירסת הרמב"ם הוא עד זמן אכילה, אבל לא ביאר הכ"מ מה שכתב הרמב"ם עקב אכילה. והלח"מ כתב קודם שיעשה נותר תיכף אחר אכילה וזהו עקב אכילה, אבל גם הלח"מ לא ביאר טעמו של הרמב"ם דבהחילוק בין כל זמן אכילה או עד זמן אכילה מבואר בתוס' דלהגירסא שממתין כל זמן אכילה היינו שאחר שנעשה נותר עושה מריקה ושטיפה, ולהגירסא עד זמן אכילה עושה מריקה ושטיפה קודם שיעשה נותר, אבל לשתי הגירסאות לא הוזכר שיעשה המריקה ושטיפה תיכף אחר אכילתו, אבל באמת הוא מבואר בפיהמ"ש להרמב"ם שאינו מפרש עד זמן אכילה עד זמן היתר אכילה אלא עד זמן אכילתו, ומפרש כן מה דיליף שם בגמ' מקרא דומורק ושופף במים כל זכר בכהנים יאכל אותה דממתין עד זמן אכילה והדר עביד מריקה ושטיפה דהכונה שתיכף אחר אכילתו יעשה המריקה ושטיפה. ולפי הגירסא כל זמן אכילה יש כאן חידוש דלכאורה צ"ל דצריך לעשות מריקה ושטיפה קודם שיעשה נותר דהא כתוב לא תותירו ממנו אך י"ל דהלאו דלא תותירו הוא רק היכי דצריך לאוכלו, אבל היכי דא"צ לאכלו ליכא לא תותירו, ולא אמרינן דצריך לבשל הכלי ולפלוט המעם ולשתות המים וכדמוכח בפסחים דף ע"ג לענין גידי צואר דאפי' מה שנעשה נותר אם אין נאכלין אינו מחוייב לאכלו, וזהו באמת ביאור שיטת הסוברים דממתין כל זמן אכילה, אלא דיש לומר דזהו שלמדו מקרא דכל זכר בכהנים יאכל דאחר זמן אכילה יעשה מריקה ושטיפה. אבה"ז שם.

¹⁰ נראה דהדחה היינו שטיפה דשאר כלים.

¹¹ כ"כ בתוס' צו: בד"ה לא צריכא בתורת הקדשים שם אות ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת זבחים

ואינו מניחן עד זמן אכילה שניה, אלא כשישלים לאכול יגעיל השפוד והאסכלה וימרק וישטוף הכלי¹², בין כלי מתכות בין כלי חרס חוץ מן החטאת ששובר בה כלי חרס, ומבשל ושונה ומשלים מיד בין בכלי מתכות בין בכלי חרס וממרק ושטוף עד סוף אכילה כל עוד שהוא בתוך סעודתו. וי"א¹³ שגם בשאר קדשים כלי חרס טעון שבירה. וי"א¹⁴ שממתין כל זמן אכילה והדר עביד ליה מריקה ושטיפה. כגון שאם נאכל ליום ולילה אחר, ימתין עד שיעבור כל הלילה ויעשה נותר, ואחר כך ימרקנו וישטפנו. ולדעה זו¹⁵ בתוך הזמן הזה יכול לבשל או לצלות אפילו כמה פעמים בלי שטיפה או שבירת כלי חרס, וכן¹⁶ אם הגעיל הכלי קודם שהגיע סוף זמן אכילתו אינו צריך מריקה ושטיפה.

ועוד התבאר שם, שהמריקה והשטיפה כמריקת הכוס בכוס של ברכה ושטיפתו, שהדחה מבפנים ושטיפה מבחוץ¹⁷.

¹² בע"ז עו. א"ל אביי מי דמי מריקה ושטיפה בצונן הגעלה בחמין וכו' אלא אמר רבא קדשים היינו מעמייהו וכו' כל יום ויום נעשה גיעול לחבירו [דבכל יום מבשלין בהן ואינו מספיק להיות נותר עד שתחזור ופולמו וכו'] אי הכי הגעלה נמי לא ליבעי קשיא וכו' רב אשי אמר לעולם כדאמרן מעיקרא הכא התירא בלע הכא איסורא בלע ודקא קשיא לך דבעידנא דקא פליט איסורא קא פליט בעידנא דקא פליט ליתא לאיסורא בעיניה, והשתא יש לשאול בזה שאלות גדולות ואיך אמר אביי מריקה ושטיפה בצונן הא פלוגתא דרבי ס"ל מריקה ושטיפה בצונן וחכמים אומרים מריקה בחמין ושטיפה בצונן וקיי"ל כחכמים ומבואר שם דלחכמים מריקה זהו הגעלה ע"ש ועוד כי היכי דפריך על תירוץא דכל יום נעשה גיעול לחבירו אי הכי הגעלה נמי לא תיבעי למה לא פריך כן על תירוץא דרב אשי יש לתרץ בפשיטות דזהו הכל לרבי אבל לחכמים בהכרח להיות הגעלה דהיינו מריקה ושטיפה שזהו גזירת התורה בקדשים ומקודם כדפריך מי דמי מריקה ושטיפה בצונן הגעלה בחמין רצה לאוקמי משנה זו גם אליבא דרבי משום דרבי סידר המשניות אבל לפי ההלכה כחכמים נאמר דזהו מריקה ושטיפה ועוד דאפילו לרבי ל"ק כל כך דהן אמת דכל יום נעשה גיעול לחבירו מ"מ הא מעיקר הדין צריך ליבון כדתנן בגיעולי עכו"ם אלא משום דהתירא בלע מקילינן בהגעלה מיהו הגעלה צריך ולא סמכינן אניעול שבכל יום דאולי לא בשלו כל כך הרבה ביום זה כביום אתמול ואין זה הגעלה יפה ולכן לא פריך לרב אשי אי הכי הגעלה נמי לא ליבעי דהן אמת דבהיות האיסור ליתא לאיסורא בעיניה מ"מ מובלע איסור בדפנות שהרי כשיבשלו בהכרח שהאיסור שבדפנות יפליטו אך זהו תועלת דלא בעינן הכשר גמור כבבליעת איסור ולכן כיון שבבליעת איסור צריך ליבון די בזה הגעלה ואולי היה די בהכשר פחות מזה אך זהו גזירת התורה לחכמים וכמ"ש. ערוך השולחן יורה דעה סימן צג סעיף ז

¹³ השנת הראב"ד שם שכתב ומה שאמר בכלי חרס טעון מריקה ושטיפה טעות הוא בידו ובהדיא בתוספתא שאין טעון אלא שבירה אבל הכל טעון מריקה ושטיפה פירוש קדשי קדשים וקדשים קלים

¹⁴ השנת הראב"ד שם שכתב לא ידעתי מהו עקב אכילה אבל כך אמרו חכמים שממתין כל זמן אכילה והדר עביד ליה מריקה ושטיפה. וכן דעת תוס' כאן ד"ה ממתין שלא הייב הכתוב עד אחר שנעשה נותר.

¹⁵ תורת הקדשים נח. אות ה

¹⁶ זבח תודה שם ד"ה וחכמים אומרים שהוכיח כן מהראב"ד על תו"כ

¹⁷ כס"מ שם, משמע להלן בש"ס צ"ז ב' דזה אינו אלא לרבי דס"ל דתרווייהו בצונן ולמה שינה בלשונם למיכתב מריקה ושטיפה לכתוב אידי ואידי ומורק ומורק או ושטוף ושטוף איז להכי שינה בלשוננו להיות מריקה בפנים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ג. בישראל בו קדשים וחולין או קדשי קדשים וקדשים קלים אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלים נאכלין כחמורין שבהן

כלי שבישלו¹⁸ בו קדשים וחולין, או קדשי קדשים וקדשים קלים, אם יש בהן בנותן טעם¹⁹ הרי הכל נאכל כחמור שבהן לפניו מן הקלעים ליום ולילה²⁰, ואם לא נתן טעם זה בזה אין הקלין נאכלין כחמורים ואינן כמותן לכל דבר.

א. ואינן פוסלים במגע ריק שנגע ברקיק ... אינו אסור אלא במקום שבלע

במה דברים²¹ אמורים כשנבלעה בו, אבל נגיעה בלא הבלעה אינה מקדשת. נגע בשרה²² ברקיק, ונבלע במקצתו כגון שהיה חם בהם²³ וכדומה, לא נתקדש כולו, אלא הותך כדי נטילת²⁴ מקום הבלע, והשאר כשר.

ושטיפה בחוץ אמנם לרבנן דס"ל מריקה בחמין ושטיפה בצונן א"כ לא שמענו כלל דבעי כמריקת הכוס ושטיפתו. וצ"ל דס"ל לרבינו דבמריקת הכוס ושטיפתו כו"ע לא פליגי וגם חכמים מודו לזה רק דפליגי אם מריקה בחמין או בצונן והנה לרבנן דמפרשי מריקה בחמין א"כ אין הכוונה שיהיה מבפנים ולא מבחוץ והשטיפה בחוץ ולא בפנים רק כמש"כ בפ"י המשניות וז"ל והכבוס המופלג עד שמסיר מה שגדבק בכלים יקרא מריקה ותוספות הנקיות יקרא שטיפה והוא שיתן מים לתוך הכלי ואינו ממרק בידו הכלי אלא משפשף ואמרו מריקה בחמין ושטיפה בצונן ומה שאמרו כמריקת הכוס וכשטיפת הכוס ר"ל שאינו חייב להפליג עד שיסיר כל הרושם עכ"ל הוזהב וזה שלא כדברי רש"י וא"כ לא יפה עשה מרן שהעתיק דברי רש"י על רבינו וכן מצאתי שתמה עליו התוס' יום טוב בזה. הר המוריה שם

¹⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ח הלכה יח

¹⁹ לכאורה ק"ק בקדשים קלים היינו בחטאת העוף דאל"ה הוי מין במינו ומה שייך נ"ט ובחולין שייך במים ובתבלין. ואולי להכי נקט"י ק"ק וקדשים קלים דלכאורה שייך אף בקדשים קלים גופיה תודה בשלמים שומן אכילתם שונה אך אין שייך נ"ט דמין במינו הוא ובטל ברוב.

²⁰ בנתערב בקדשי קדשים ר"ב במשנה פרק יא משנה ח

²¹ שם הלכה טז יז

²² על כרחך היינו בכוש כחוש דבשמן מפעפע בכלו וכמש"כ בשו"ת הרשב"א חלק א סימן רסד לי נראה דההיא דדם חטאת חתיכה דומיא דרקיק חתיכה שאין בה שומן. דכל שאינו שמן אפילו בצלי אינו מפעפע. וכדאמרינן בפרק גיד הנשה ההוא כחוש הוה ולפיכך קולף ואוכל עד שמגיע לגיד.

²³ ולדידן דתתאה גבר כשהתחתון חם (וכשהעליון חם יהיה עכ"ם כדי קליפ)

²⁴ תפא"י במשנה שם אות ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ב. אין טעונין קדשי קדשים אבל קדשים קלים טעונין ... מאי אין טעונין דקאמר ... ר"ש היא

כלי שבישול²⁵ בו קדשים וחולין²⁶, או קדשי קדשים וקדשים קלים, בין אם יש בהן בנותן טעם, ובין אם לא נתן טעם זה בזה למרות שנאכל כקל שבהם הכלי טעון מריקה ושטיפה²⁷, כחמור שבהן.

דף צז:

ג. יקדש להיות כמוה הא כיצד אם פסולה היא תפסל [ואם] כשרה היא תאכל כחמור שבה

²⁵ רמב"ם שם הלכה יח

²⁶ משמע שכלי בישול הקדשים לא הוה כלי שרת מדמותו לבשל בו חולין ועיין כלי חמדה פרשת צו אות ד שהוכיח כן מהמשנה כאן ויותר מזה פשיטא ליה להגאון בכרתי ופלתי ז"ל (סי' ק"ח ס"ק ז'), בשלהי דבריו דהיה מותר לאפות פת חולין בתנור של מקדש עיין שם. ודלא כדעת הקומץ למנחה והפענח רוא דס"ל דבעי כלי שרת וכתבו בדעת התרגום יונתן דאסור לבשל בו חולין. אך בסוף דברי הוכיח מרבינו גרשום דבעי כלי שרת לבשלם אך מ"מ מותר לבשל בו חולין כיון דהתורה התירה לבשלו ובישול היינו במים, ואף על גב דהמים הוא חולין, וא"כ חזינן דמותר לבשל בהקדירות חולין. א"כ הוא הדין דמותר לבשל בו חולין אחרים ג"כ

²⁷ מדברי הכס"מ נראה דפסיק רבינו כאב"י דמאי אין טעונין היינו כק"ק אבל טעונין כקדשים קלים ואם כן בנתערבו בחולין לא יהיו טעונין כלל אם לא נתנו הקדשים טעם וכדאיתא להדיא בגמ' לאב"י קלים ה"א קדשים הוא דאלימי לבטולי קדשים אבל חולין אימא לא צריכא, ולרבא דאוקמי כר"ש משמע דבכל גווני בעי מריקה ושטיפה אע"ג שהקדשים בטלי, ואפשר דמעמו דהוי בתלה באויר תנור לעיל דאע"ג דלא בלע בעי התנור מריקה וה"ה הכא, וכ"כ במלבי"ם ויקרא פרשת צו אות עא וז"ל וז"ש וטעונים מו"ש הוא כר"ע דקדשים קלים טעונים מו"ש ולכן גם קדשים קלים וחולין טעונים מו"ש, ולהפך אמר בזה בסוף הפרק לר"ש דא"צ מו"ש וזה כמו שפ"י רבא דברי המשנה בזבחים (דף צב). ואם כן צ"ע בתרתי לכס"מ א. מדוע פסק רבינו כאב"י נגד רבא. ב. ואמאי לא חילק בין נתערב חולין בקדשים דלא בעי כלל שטיפה ומריקה לנתערב קדשים בקדשים דבעי, ג. ועוד דהא פסק דמספק בעי מריקה בתלה באויר התנור, וא"כ ה"ה הכא (אולם בזה עיין בזבח תודה נט). דכתב דהכא גרע טפי דכמאן דלתא דמי כיון שהתערב והתבטל). ולולי דברי מרן היה אפשר לומר דפסק כרבא ולעולם בעי שטיפה וכך הצעת דברי רבינו שבנו"ש טעון מריקה ושטיפה כחמור כלומר לשיטתו דמריקה ושטיפה עקב אכילה וחהכי דרך משל נתערב ק"ק כגון חטאת בקדשים קלים כגון שלמים ישטוף באותו היום. ואם אין בו נו"ש ישטוף כשלמים ואם נתערב בחולין ישטוף בקדשים קלים. ות"ע ועיין ישועות מלכו כאן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

נאמר בחטאת²⁸ (ויקרא ו פסוק כ) פל אֲשֶׁר יִנַּע בְּבִשְׂרָה יִקְדָּשׁ יִקְדָּשׁ לְהוֹיֹת כְּמוֹהָ, אִם פִּסּוּלָה הִיא הַנוֹגַע בָּהּ פִּסּוּל, וְאִם כְּשִׁירָה הַנוֹגַע בָּהּ יֵאָכֵל כְּמוֹהָ וּבִקְדוּשָׁתָהּ.

במה דברים אמורים כשנבלעה בו, אבל נגיעה בלא הבלעה אינה מקדשת, ואם נגע בעצמות גידין קרנים או מלפים של בהקדש בכל אופן אינו מתקדש ואינו נאסר²⁹.

אמאי וניתי עשה ולידחי את לא תעשה אמר רבא אין עשה דוחה את לא תעשה שבמקדש שנאמר

ד. ועצם לא תשברו בו ר"ש בן מנסיא אומר אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח

כבר התבאר במסכת פסחים דף פד. שהשובר³⁰ עצם בפסח טהור הרי זה לוקה שנאמר שמות יב פסוק מו) וְעֵצִים לֹא תִשְׁפְּרוּ בו ועצם לא תשברו בו, וכן נאמר בפסח שני (במדבר ט פסוק יב) וְעֵצִים לֹא יִשְׁפְּרוּ בו.

אחד השובר עצם קשה או עצם רך, לוקה³¹. אבל כל שהעצמות רכים כל כך שאפילו בשור גדול אותן העצמות אוכלין בו בשליקה אין בהם בכבש או בעז של קרבן הפסח משום שבירת עצם ומותר לאכלם.

אין הייבין³² אלא על שבירת עצם שיש עליו כזית³³ בשר ואחד עצם שיש עליו כזית בשר מבחוץ ואחד עצם שאין עליו בשר מבחוץ ויש בו כזית

²⁸ רמב"ם שם הלכה טו – יז

²⁹ תורת הקדשים נח: אות ט

³⁰ רמב"ם שם הלכה א

³¹ ובודאי מיירי באותן עצמות שיש בהם מוח או כזית בשר, דאי לאו הכי בכל ענין אין בהן משום שבירת עצם כמו שכתבנו לעיל

³² רמב"ם שם הלכה ג

³³ והנה כיון דבעינן שיעור אכילה, אין להקשות מאי טעמא יהא נוהג שבירת עצם בנפסל ביוצא או בטומאה, הא הבשר עומד לשרוף ונימא כתותי מיכתת שעוריה, דאמרינן אף לקולא עיין יבמות ק"ג ע"ב גבי בגד המוחלט, א"כ הוי ליה כמו דליכא כזית. אך קושיא זו יש להעיר בכמה מקומות בש"ס ואין לדמות הדברים אלא במקום שאמרו חז"ל עיין תוס' סוטה כה ע"ב ד"ה לאו. מנ"ח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

מבפנים כלומר המוח שבתוכו חייב על שבירתו. אבל עצם שאין בו מוח ושאיין עליו כזית בשר אינו חייב על שבירתו.

ואפילו אם היה על העצם כזית בשר או כזית מוח, ועכשיו אין עליו בשר, ג"כ אין בו משום שבירת עצם, ואפילו איסור אין בשבירתו³⁴. וי"א³⁵ שאם היה בו מוח אע"ג שעכשיו אין בו חייב משום שבירת עצם.

ה. אשכחן חטאת דמתקדש בבלוע שאר קדשים מנלן אמר שמואל משום ר"א זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים

ואחד החטאת³⁶ ואחד שאר קדשים בין קדשים קלים בין חמורים מתקדשים להצריכם מריקה ושטיפה שנאמר (ויקרא ז פסוק לו) זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים הוקשו כל הקרבנות לחטאת, מה חטאת מתקדשת בבלוע, אף כל הקרבנות מתקדשים בבלוע.

ו. כי עולה מה עולה טעונה כלי אף כל טעונה כלי מאי כלי אילימא מזרק בשלמי ציבור נמי כתיב בהו ויקח משה חצי הדם וישם באגנות אלא דסכין

כל הזבחים³⁷ אין שוחטין אותן לכתחלה אלא בסכין מכלי שרת, ואם שחט בכל דבר ששוחטין בו החולין אפילו בקרומית של קנה כשרין. וי"א³⁸ שאין שוחטין אלא במה שיש עליו שם כלי, וי"א שאין שוחטין אלא בכלי שרת.

³⁴ מנ"ח שם

³⁵ אור שמח על הרמב"ם שם ה"ו ועיי"ש שעפ"י יישב תמיהת הראב"ד על הרמב"ם ועיין שו"ת שבט הלוי ח"ח סי' קיא פלפול ארוך בזה ודעתו כדעת המנ"ח שהוא דעת המל"מ שם

³⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה טז

³⁷ רמב"ם שם פרק ד הלכה ז

³⁸ התוס' ז"ל בפ"ק דחולין (דף ג') ובריש פרק איזהו מקומן בשם רבינו אפרים כתבו דלא בעינן כלי שרת בשחיטה ומ"מ סכין בעינן שיהא כלי ואתי שפיר לפ"ז למה לא אמרו במשנה ושחיטתן בכלי שרת בצפון כמו שאמרו גבי קבלה אלא ודאי לא בעינן כלי שרת אבל מ"מ כלי בעינן כדמוכח בסוף התורה ובסוף דם חטאת

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וכבר התבאר³⁹ לעיל דף מז. שכל הזבחים קיבול דמן בכלי שרת ביד כהן, אבל מקום שחיתתן ומקום קיבול דמן אינו שוה בכלן.

ז. מנחה מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה ... לימד על שלמי ציבור שאינן נאכלין אלא לזכרי כהונה

ואין הטאת⁴⁰ ואשם ושירי מנחות נאכלין אלא לזכרי כהונה בעזרה כמו שהתבאר בדרף לעיל נג – גר ואם נאכלו בהיכל נאכלו שנאמר (במדבר יח פסוק ט י) זה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש כל קרבנם לכל מנחתם ולכל חטאתם ולכל אשם אשר ישיבו לי קדש קדשים לך הוא ולבגיד. בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אתו וכן שלמי צבור הרי הן כחטאת וכאשם כמו שהתבאר שם⁴¹ שהוקשו לחטאת שנאמר (ויקרא כג פסוק יט) ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים, לפיכך הן קדשי קדשים כחטאת ונשהטין במקום שחיתתה.

דדריש מדכתיב ויקח את המאכלת לשחוט את בנו דמשמע דבעינן כלי ובריש איזהו מקומן דחו התוס' ז"ל סברא זו וכתבו דבעינן שיהא הסכין כלי השרת והאריכו שם, ולרבינו ז"ל נראה שיש לו דעת שלישית דאפילו כלי לא בעי דהכי משמע לשון קרומית של קנה דאינו כלי והא דאמרי' בסוף התורה ובסוף פ' דם הטאת דבעינן כלי היינו לכתחלה. לח"מ שם

³⁹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה א – ב

⁴⁰ רמב"ם שם פרק י הלכה ג

⁴¹ רמב"ם שם פרק ה הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

